

ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ РОДИТЕЛИ – ДЕЦА – УЧИТЕЛИ – ОСНОВА ЗА ПЪЛНОЦЕННО РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКАТА ЛИЧНОСТ В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Вержиния Савова

1. ДГ „Щастливо детство“ – Монтана

*„Щастието и просперитетът на едно дете зависят
от пълноценното и планомерно взаимодействие
на родителите с образователната институция.“*

Резюме. В статията се разглежда педагогическото взаимодействие родители – деца – учители като основа за пълноценното развитие на детската личност в предучилищна възраст. Ключът за успешното сътрудничество между детската градина и семейството е позитивизмът във взаимоотношенията учител – дете – родител. Екипната работа се явява ключ към успешното партньорство, за да може детето да се превърне в отговорна личност, стремяща се към интелектуално, емоционално и социално развитие. В този контекст се акцентира върху използване на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, иновативни форми и методи, съвместна работа учител – родител. Педагозите използват идеите, знанията и професионалния си опит и по този начин постигат успешно сътрудничество и ефективност в общуването и съвместната работа с родителите. Включването на родителите в дейностите на детската група стимулира децата да бъдат по-уверени и да развият творческия си потенциал.

Ключови думи: педагогическо взаимодействие; родители; детска градина; сътрудничество

Първият и основен фактор, определящ благоденствието на детето, личностното му развитие, усвояване на поведенчески модели и оформянето на възприятията към хората и околния свят, е семейството. Теориите за развитието на личността винаги са акцентирали върху два основни компонента, определящи оформянето ни като пълноценни и завършени индивиди, а именно индивидуалните заложби и влиянието на микро- и макросоциалната среда. Това, което е генетично унаследено и закодирано в нас, много рядко може да бъде реализи-

рано и да достигне пълния си потенциал без необходимите фактори на средата, най-вече на семейната. Семейството е факторът, който определя мястото на детето през първите години от съществуването му и е неговото първо социално обкръжение. В него се полагат основите на личността, възпитават и се усвояват нравствени и морални ценности. Самооценката и изграждането на собствено „Аз“ започва с оценката на родителя. Отношението към детето, начинът на комуникация, зачитането на неговото лично достойнство са от особено важно значение в израстването му като здрава и хуманна личност. Хармоничните взаимоотношения между родителите дават на децата обич и топлина.

Отговорността на родителя спрямо детето е огромна. Отношението към него, комуникацията, възпитателните методи, които се прилагат, ще спомогнат в оформянето на неговия характер. Затова е от изключително важно значение и взаимодействието с образователната институция, за да може то да се превърне в отговорна личност, стремяща се към интелектуално, емоционално и социално развитие.

Такава беше и нашата цел – постигане на хармония в отношенията учител – дете – родител за повишаване нивото на емоционална удовлетвореност на децата в детската градина.

Задачите, които си поставяме всяка учебна година, формулираме по посока на:

1. проучване нивото на емоционална удовлетвореност на детето в семейството;
2. определяне на насоките при работа с родителите за оптимизиране общуването с децата;
3. организиране на педагогическо взаимодействие за постигане на емоционален комфорт на децата в групата.

По първата задача работим, като в началото на всяка учебна година пускаме анкета, събеседване с родителите най-вече за децата от първа възрастова група с цел опознаване на детето (неговото здравословно състояние, хранителни навици и предпочитания), както и на отношенията на родителите към него: *Как го успокояват, когато сънува кошмари? Разказват ли му приказки за лека нощ? Изразяват ли често своята обич към него и по какъв начин го правят?* И др. въпроси, които спомагат за сформирането на началните представи за взаимоотношенията им с детето в семейството.

На следващ етап от взаимоотношенията ни с родителската общност пускаме *„Пътуваща папка“*, съдържаща информация (статия) на избрана от педагога тема, свързана с възпитанието на детето, с цел получаване на обратна връзка под формата на мнения, предложения и въпроси за цялостна подкрепа и по-добро пълноценно сътрудничество.

Друг важен и съществен момент от взаимодействието ни с родителите е съвместната работа с тях по проекти, където им даваме възможност, да рабо-

тят заедно с детето си, да покажат своите знания и умения в изработването на различни изделия и макети. Тази съвместна дейност стимулира децата и им дава криле да развихрят въображението, и най-вече творческите си способности. С голямо въодушевление децата разказват как са направили детайлите на изделието, колко забавно и интересно е било с „мама и тати“ или с „кака и бати“. Това мотивира децата и ги кара да се чувстват уверени в себе си и своите способности.

Съвременният родител е много различен и динамично променящ се. Това води до постоянно възникващи нови предизвикателства пред педагогическите специалисти. Промените в семейството неименуемо изискват промяна в образователно-възпитателния процес. Той трябва да стане по-гъвкав и адаптивен с цел посрещане новите нужди на децата и техните семейства. Прилагането на иновативните технологии доказва своята практическа ефективност в образователната система в съвместната работа с родителите. Родителите общуват открито, като комуникацията е в направление от децата към тях (Косев, Peychev 2019, 30).

Успешното сътрудничество между учители и родители се базира на компетентност, информираност и най-вече на доверие. Екипната работа между родителите, учителите и децата се явява ключ към успешното партньорство и съвместна грижа за израстването им като хуманни и добросъвестни граждани на съвременното динамично развиващо се общество. Кооперирането между детската градина и семейната общност се гради върху два стълба – информираност и мотивация.

Връзката между детската градина и семейството е необходима, защото без нея е невъзможно формирането на детската личност. Безспорно е, че без активното сътрудничество с родителите и тяхното ненавременно съдействие се нарушават дейностите в образователно-възпитателния процес, което води до нестабилни отношения, липса на взаимно доверие и разбирателство. Всичко това рефлектира върху детето и то не може да изпита удоволствие от престоля си в детската градина. Затова е важно психолого-педагогическото взаимодействие с родителите да се извършва умело от педагога, за да се достигне до споделена отговорност за развитието и просперитета на детето, постигане на доверителни отношения и работещо партньорство за изграждането на здрава ценностна система.

Днес, в условия на епидемична обстановка и интензивно развитие на дигиталните технологии, съвместната работа с родителите също търпи своите промени в образователно-възпитателния процес. Новите изисквания поставят педагога пред още по-големи изпитания за съвместната работа с родителската общност. Като основен движещ инструмент той трябва да търси подходящи методи и начини за пълноценно и ползотворно взаимодействие. Благодарение на информационно-комуникационните технологии това взаи-

модействие се оказва още по-лесно и полезно както за родителите, така и за децата. Тържествата, които преди време се осъществяваха в занималните в определен ден и час, понякога в несинхронно с работното време на родителите, сега, благодарение на уменията и компетентностите на педагозите родителите също успяха да се насладят в удобно за тях време и място от своя телефон на трогателните изпълнения на своите малчугани чрез видеата, направени от техните учители. Това спомогна и заздрави връзките помежду им, защото въодушевлението и мотивацията на децата се прехвърлиха върху тях. Макар и бавно, родителите постепенно осъзнаха, че децата наистина имат нужда от тяхното внимание не само у дома, а и в детската градина. Сами започнаха да търсят начини за съвместна работа и взаимодействие с образователната институция.

Изводите, които можем да направим от съвместната работа с родителите, са следните.

– „Заедно можем повече“ – така бих обединила усилията на педагогическите специалисти, родителите и персонала на детската градина за осъществяване на поставените задачи.

– Иновативните форми и методи, като дизайн-мисленето, откритите практики, вътрешнообразователните проекти, дават възможност на повече родители да се включат в съвместната ни дейност.

– Използването на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие дава възможност за повишаване на педагогическата компетентност на родителите, както и за повишаване репутацията на българския учител в очите на родителите и на обществото.

Учебната година преминава динамично в изпълнение на всички планирани форми и задачи на педагогическо взаимодействие и сътрудничество с родителската общност. Защото допълнителните форми на педагогическо взаимодействие придават нов смисъл на педагогическата работа, когато интегрират Държавните образователни стандарти с разширяването на личностния опит заедно с индивидуалните преживявания на децата, което повишава активността на родителите и мотивацията им да се включат в съвместна дейност – давайки идеи, мнения и предложения. Включвайки се в мероприятията, родителите предложиха едно огромно разнообразие от събития и емоции както на децата си, така и на самите себе си. И всичко това се осъществява под умелото и плавно ръководство на педагога, което доведе до успешно сътрудничество и максимална ефективност в общуването и работата с родителите.

ЛИТЕРАТУРА

Коцев, В. & Пейчев, И., 2019. *Ефективна комуникация и работа с родители*. София: РААБЕ България.

REFERENCES

Kocev, V. & Peychev, I., 2019. *Efektivna komunikacia s roditeli*. Sofia: RAABE Bulgaria

PEDAGOGICAL INTERACTION PARENTS – CHILDREN – TEACHERS – A BASIS FOR THE FULL DEVELOPMENT OF THE CHILD'S PERSONALITY IN PRESCHOOL AGE

Abstract. The article deals with the pedagogical interaction parents – children – teachers as a basis for the full development of children's personality in preschool age. The key to successful kindergarten-family cooperation is positivity in the teacher-child-parent relationship. Teamwork is the key to a successful partnership, so that the child can become a responsible person striving for intellectual, emotional and social development. In this context, emphasis is placed on the use of complementary forms of pedagogical interaction, innovative forms and methods, teacher-parent collaboration. Educators use their ideas, knowledge and professional experience and thus achieve a successful cooperation and efficiency in communication and joint work with parents. Involving parents in the activities of the group stimulates children to be more confident and to develop their creative potential.

Keywords: pedagogical interaction; parents; kindergarten; cooperation

✉ **Verzhiniya Savova**

Kindergarten 1 „Happy Childhood“

Montana, Bulgaria

E-mail: cdgl@mail.bg